

Ať mezi chrámovou předsíní a oltářem pláčou kněží,
sluhové Hospodinovi,

ať prosí: "Ušetři, Hospodine, svůj lid,
nevydávej své dědictví potupě,
ať nad nimi nevládnou pronárody.

Proč se má mezi národy říkat:

„Kde je jejich Bůh?“

Přes všechnu duchovní bídu našeho ateistického národa nás Bůh nikdy neopustí a neodvrátí svou tvář. Nikdy od žádného člověka neodstoupila jeho láska. Od nejhorších zločinců, od nevěrných kněží, od rozhádaných řádů, od nevěrných manželství, od spolužití nesezdaných, od lhostejných lidí - je možné, že Bůh nikdy neodejde a je ochoten všechno odpustit a zapomenout, litujeme - li a chceme začít lépe? Jen Bůh dokáže být tak velkomyslný a královsky noblesní ve svém vztahu.

Přesto nikdy nebude dost našich nářků nad svým proviněním vůči Němu, ale taky nikdy dost radosti nad Jeho odpuštěním. Protože všechno, co bylo špatné v našem jednání, jedinou kapkou jeho milosti zmizí. Bůh nebude vyčítat, Bůh dokáže jen až k smrti milovat. A jednou jistě pochopíme i Jeho spravedlnost, když ji pocítíme průzorem jeho lásky.

Za sebe musíme prosit především, ale také za „sluhy Hospodinovy“. Kolik z nich se nemodlí třeba breviář, kolik z nich nedodrhuje celibát, kolik z nich myslí víc na hmotné věci, kolik na vzpouru vůči svatému otci a biskupům, kolik biskupů se odklání od Boží cesty? Kolik je jejich urážek Boha? A přesto, i kdyby nezůstal ani jeden jediný z nich čistý, Boží příkazy budou platit. Až do skonání světa nebude vymazána jediná čárka z Písma. A všichni, kdo poznali Boha, ale nežili s ním, budou postaveni jednou před Boží soud. Běda pak jejich pýše a zatvrzelosti!

„Vy jste byli povoláni ke svobodě, bratři. Jen nemějte svobodu za příležitost k prosazování sebe, ale služte v lásce jedni druhým.“

Pane, smiluj se! Ušetři svůj lid!

Pane, smiluj se taky nad námi, kteří slyšíme špatné věci o kněžích a nezačneme se ihned za ně modlit, ale díváme se a nevěříme, přemýšlíme a dáváme dohromady věci zlé. Jediná pomoc, pokud není naší povinností přímo zasáhnout, je přece modlitba, skutek pokání za ně. Kolika dobrými skutky nahrazujeme špatné skutky jejich? Proč soudíme, nebo třeba jen rozšiřujeme věci zlé, když víme, že jestliže - jsme - li lepší - není to naše zásluha? Pane, smiluj se a pomoz!

V každé rodině to někdy skřípe, v každém společenství. Mezi katechetkami, mezi kněžimi... Ale všichni tvoří jednu Boží rodinu, jeden Boží lid. Svátosti a

modlitby jsou posilou v takových situacích. Pane, dej nám větší lásku k tobě, ať jí překonáme naši nelásku mezi sebou. Pane, smiluj se!

Bůh se smilovává a zanechává za sebou své požehnání. Cožpak to nevidíme právě zde? Nechal rozkvést tento bídný kraj bezúhonnými a horlivými kněžimi a jejich spolupracovníky. Lid se shromažďuje, sbory se posvěcují. Copak to není důkaz „blýskání na časy“? Jejich prací a obětmi kraj znovu rozkvétá k Bohu, největší kráse a pokoji.

Každého patnáctého v měsíci na vranovské pouti nesou kněží monstranci s Kristovým tělem vysoko na kopec nad kraj. Ke kříži, který viděl už tolik proměn života, tolik škobrtání v lidském myšlení. Žehnejí pak kraji a prosí za jeho duchovní obnovu. Lidé jdou v zástupu s nimi, odprošují za všechny nevěrnosti Bohu, ale také prosí o vylití požehnání.

Mária, matka lásky, je s nimi, její přímlyvy umocňují jejich rozpětí srdce. Protože člověk snadněji roztrhne své srdce, když cítí nad sebou Mariin ochranný plášť. Ta, která prosí s námi, zná naši bídu, ale právě proto může vplynout v naši nedůvěru v sebe. Podepře nás, podniká k jistotě, že sami nedokážeme nic, ale s Božím požehnáním i věci nevidané.

Maminka, která překlenula rakovinu, zlomeninu páteře při havárii, mohla svědčit o mateřské přímlyvě Kristovy matky. Maria, Maria, pomoz! Tak zvolala dvakrát, když se auto ve vzduchu obracelo. Stalo se to 15. srpna před deseti lety. "Ty to máš nacvičené," konstatoval tehdy Leo po pádu, když všichni ostatní zůstali bez zranění. "Mám, nejenom ty růžence za jízdy, když je při normální práci nestíhnu, ale i volání o pomoc. A - osvědčuje se to."

I letos, kdy Leo vedl poprvé pouť na Vranově, okusila mateřské pochopení Panny. 14. srpna ji vezli se silným srdečním záchvatem, který se podařilo už v sanitce zastavit. Proto druhý den odjela na pouť na Vranov. Syn přece bude kázat... Panna Maria jistě měla pochopení pro její slabost, protože kopec bez potíží vyšla, nic se jí nestalo. Ale druhý den jí lékař vynadal, že záchvat „až tak sranda nebyla, mohla jste v něm zůstat nebo mít mozkovou příhodu.“ Téměř spiklenecky znovu děkovala Marii za ochranu. Vědomě si přece škodit nechtěla. A prášky srdce jistě udrží, nebude potřebí operace, jak lékař vyhrožoval. "Tady by se to přestříhlo," ukazoval jí na obrázku. Houbelec, bručela si potíchu. Panno mocná, Panno dobrotivá, že mi pomůžeš? Nevzpírám se, podrobím se, ale cítím, že se za mne i tentokrát přimluvíš. Vždyť přece... málem dětsky dodala,... se máme tak rády.

"Leo, Leo, cítíš to taky, přivoň si k této knize," strkala synovi Grignonovu knihu o Panně Marii k nosu. Díval se na ni udiveně, ale poslechl. "Četla jsem a najednou cítím takovou úžasnou vůni, nikdy jsem nic takového necítila, přivoň, to je nádhera, taková vůně bude v nebi?," ptala se naivně jako dítě.

„Já nic necítím,“ odpověděl, ale nesmál se. Proč by nemohla mít takový subjektivní pocit? Nikdy víc se jí to pak nestalo, marně knihu otvírala na stejné stránce a čichala k ní. Ale nikdy na událost nezapomněla. Je možné, rozumovala pak sama pro sebe, že se Panna tímto způsobem usmála. Voní - li každý její úsměv takto, jak musí být celá krásná! Krása Paní je podle svědectví všech vidoucích to první, které obhajují. Krása Panny. Ale ta vyplývá z krásy její duše. Milosti plná, pros za nás, ať se ti aspoň trochu podobáme!

V Mašůvkách se už po sté sešli na pouti o prvních sobotách. Staříčkový kněz se omlouval lidem namačkaným na sebe těsně rameno k rameni. Prý jeho promluva nebude třeba dobrá, už tolik nemůže, prošel německými i komunistickými koncentráky. Ale právě naopak jeho slova vyplňovala každou škvírku otevřených srdcí, protože působila Boží milost. Milosrdenství Boží se rozlévalo v každém poutníku, milosrdenství si lidé odtud pokaždé přinášejí do svých domovů a obcí. Copak toho není důkazem novokněz vzešlý z ateistického prostředí? Otec Protivinský ze Šafova? Kolik důkazů o účinku modliteb a obětí má Fatym? Mnoho, ale o nich se nemluví. Jen se za ně děkuje.

Ženich se nezdráhá vyjít ze svého pokoje, jeho nevěsta - církve ze své komůrky. Pane, děkujeme ti, že nás máš stále na paměti, že pro naše nepravosti nezapomínáš, ale přicházíš.

Díky, Pane.

Nemůžeme volat - kde jsi, protože jsi stále s námi. V tomto chrámu, kde lidé pláčou a prosí, radují se a zpívají. Teď přes tmavou noc až do ranního kuro-pění, unavení i bdělí. Jsi s námi a budeš dál ve všedním životě, v nezaměstnanosti chudého kraje, v bidě hmotné i bidě duší. Zůstáváš s námi, Pane, ať se všechno okolo nás kácí, ať nic není jisté. Zůstáváš jistotou lásky a pomoci, i kdyby zlý našeptával opak. Uhněť si nás, Pane, jak budeš chtít, ať nás můžeš použít!

Matka odešla z chrámu po půlnoci, mladí se zbožným lidem vydrželi do rána. Na faře po snídani po sobě uklidili, otec Marek to zařídil, pak si šli chvíli lehnout, aby později vstali k další službě v kostele.

Otcově Pavel a Leo i s matkou odjeli do Brna k volbám.

Domov, středobod, jak říkali oba kněží. S matkou, otcem, sourozenci. U Lea malý podkrovní pokojík s dřevěným stropem sklánějícím se nad postel. Na něm papír přilepený přímo proti očím s vlastnoručním řeckým nápisem: sám mezi osamělými. A dřevěný malý kříž jen s Kristovou hlavou dovezený rodiči z Izraele. U dveří umělecká kroupenka se svěcenou vodou. S potosem vinoucím se

nad psacím stolem mezi trámy, s křeslem proti ikoně Krista Spasitele. Tady stačí sednout, upřít na Vykupitele pohled, možná ještě roznout i svíci. A člověk se snadněji přenesení k malé cestě Terezičky Ježíšovy.

„Ta mi urovnává cestu,“ řekl jednou, když jako bohoslovec přivezl domů její sošku.

Dnes jen rychlé proběhnutí celého domu, pohled na psa, akitu Ashiho, který leží i teď „na chodníčku“ v zahradě. Huňáče listopadový den nezebe, dnes dokonce vysvitlo slunce.

„Na chodníček, jdeš na chodníček,“ volali na něho ještě když byl štěně a chtělo se mu přeběhnout na záhony. Naučil se nesejít z cesty. A je to jen zvíře.

Dnes Leo nevezl ohromnou kabelu prádla, která se pak v noci pere a za svítání rychle žehlí, aby chodil čistě. Dnes ji táhl domů jen otec Pavel. Mamin-ka i sehnutý tatínek jej pak k autu vyprovázeli, tatínek chtěl vratkým krokem přijít a podat něco do okénka, ale Pavel zavolal: „To nepotřebuji“ a- odjel. Nějak příliš rychle, tolik snad nespěcháme, pomyslela si matka.

Jen aby ve snaze být neosobní, protože lidé musejí přilnout ke Kristu a ne k člověku knězi, nezahlušili v sobě kněží vztah vůbec! ! Nebo je to jen obrana, protože nemohou okamžitým impulzům citu bez rozumové korekce podléhat?

Vždyť Ježíš „viditelně“ na zemi miloval!

Matka měla stále do bible vložený Leův korespondák, který jí položil přede dveře ložnice, aby jej ráno našla. Večer reagoval tehdy nějak prudčeji, když se mu něco z jejich slov nelíbilo. Velkými zelenými tiskacími písmeny pak psal: „Včera večer jsem jednal bez lásky. Omlouvám se a prosím za odpuštění. Nevyhýbám se omluvě tváři v tvář, ale nechej protahovat.“

Matka se teď ohlédla místo otce Pavla za jeho rodiči a mávala jim. Posílala jim v duchu taky nějaká zelená slova.

„Tak jak se vám na misiích líbí?“ zeptal se jí otec Pavel za jízdy.

„Moc, strašně. Ale především vás všechny právě tak obdivuji. Já bych to asi dělat nemohla, když jsem byla mladá. Já bych se do všech zamilovala.“

Oba kněží se rozesmáli a řekli: „A kdo říká, že třeba my někdy ne?“

„Ne sice do všech, ale taky se s tím někdy musíme vyrovnávat. Ale Bůh je rychlejší než my, našťastí. On za nás ty otěže přitáhne, takže to zvládneme ještě než to v nějaký cit přeroste.“

„Ten pocit zodpovědnosti je silný,“ řekla, i když to věděla.

„Otec neublíží svým dětem,“ citoval Leo.

„A pak,“ doplnil Pavel, „v tom shonu ani nemáme čas myslet na nic jiného než na službu. S Boží pomocí, samozřejmě.“

Když zahýbali k přímětické faře, už z několika aut parkujících v zahradě poznali, že je celý tým zřejmě na místě. Z fary burácely písně objednané scholy, zřejmě se rozvíčovala na večer.

„Už v našem týmu taky vznikají scholy, uvidíte, za nějaký čas nebudeme muset objednávat cizí,“ radostně sděloval Pavel.

Slavnostní nálada jako by už utíkala k večeru. I otec Jindřich žertoval méně, když se zvedl s ostatními a šli do chrámu. Katechetky tam rozsazovaly množství dětí. Ty obsadily přinesené židle před oltářem. Vrtělo se to, šuškal, katechetky ještě na poslední chvíli něco vysvětlovaly.

Kříž stále ještě v kostele stál. Lidí bylo tolik, že se v uličce blížili až k němu. Pak zaduněly varhany a chrámem byla přinášena všemi kněžími s jáhny obět mše svaté. Pro děti, které většinou už z odpoledních mší znaly, oč jde, to nebylo dlouhé, jak se mnozí dopředu báli. Seděly klidně, těšily se už na své přímluvy, které měly rozdať.

I několik dospělých bylo dnes poprvé v chrámu. Jen malinká špetička bylin, která by měla mocně vonět tímto krajem.

Když mužové po obřadech vykročili, aby uchopili kříž, položili jej mezi sebe a nesli, mnohým se sevřelo hrdlo. S úctou jej vzali a pomalu vykročili z kostela. Lidé rozžehli svíčky, mladí měli udělané pochodně, postavili se s nimi jako světloňosi po každé straně dlouhého a širokého průvodu. Otcové se střídali ve zvoláních do megafonu.

„Ježíš žije, aleluja!“ opakoval po nich lid a valil se cestou vzhůru k sídlišti. Tmavý proud osvětlovaný jen pochodněmi a svíčkami. Nebylo pořádně rozeznat vedle koho jdete, ani člověk vlastně jednotlivce nevnímal. Boží lid, Boží děti volali s kněžími: Kyrie, Kyrie eleison. A znovu a znovu. Stále a mocně.

Na městečku vybíhali z hospody, za okny se taky objevovaly zvědavé hlavy. Pro ně to byla velkolepá podívaná. Pochodně praskaly, plameny byly mohutné. Proti černému nebi vyrážely žlutavým světlem, hořely a osvěcovaly kříž nesený vpředu. Lidé neúnavně zpívali a modlili se s kněžími.

Co asi diváci cítili? Co je napadalo? Fanatici, blázni? Že se jim chce tak dřít pro něco, co neexistuje?

„Ježíš žije, aleluja,“ zpíval však lid vytrvale. I tady žije, v nás všech, kteří jdeme za jeho křížem.

Když však průvod přišel mezi panelové domy, mezi studené stěny „beden“ pro lidi, nikde nikoho nebylo vidět. Ani za okny, ani na balkonech. Nic, mrtvo. Mrtvé třítisícové sídliště nezareagovalo. Nebo spíš reagovalo po svém. Za okny se mihotala světla televizorů. „Nebyl čas“ ani na zvědavost.

„Jako matka utěšuje svého syna, tak já vás potěším,“ tak volal Izaiáš. Tak volala zřejmě srdce všech lidí jdoucích za křížem. Ne že by se k nim nedostal nezájem sídliště, ale radost, která byla v nich, byla silnější než mrtvé okolí.

„Neboť tak praví Hospodin: Hle, přivalím na něj blaho jako řeku, jako rozvodněný potok slávu národů. Budete sít, ponesou vás na zádech a na klíně vás budou laskat.“

„Kyrie, eleison! Ježíš žije, aleluja. On je láska, aleluja!“

I když se zaleješ do betonu, lide nechápající, nešťastný, moje láska všechno rozpustí a dostane se k tobě!

Průvod došel na určené místo, po obřadech každý přistupoval ke vztyčenému kříži a projevoval mu svou úctu. I někteří mužové se kříži poklonili a políbili jej. Jeden z kněží jej objal a přiklonil k němu svou hlavu. V tomto jímavém gestu byla hluboká pokora a důvěra.

Schola pak začala hrát a zpívat jásavé písně.

„Hosana, Hosana, sláva Bohu na nebi. Jméno slavíme tvé, chválí tě srdce mé, Hosana Bohu na nebi. Sláva, sláva všech králů králi....“

Radost nutila k tanci.

Po zakončení si podávali lidé ruce, těšili se ze společné radosti.

Maminka viděla Lea, nabaleného, jak se sklání k dětem, mezi něž zašel.

Kříž stál vztyčený. Brzy se u něj budou svítit adventní věnce. A pak budou u něj další setkání. Teď je však opuštěný. Stojí sám. Uprostřed tolika lidí zazděných v neinformovanosti. Uprostřed lidí toužících žít jako lidé, ale nemohoucích přijít na to, jak. Lidí osamělých. Sám mezi osamělými. Ale stojí a potáhne všechny k sobě.

A pro misionáře začne zítra nový den se stejnou lopotou, bez oddechu, ale taky bez fanatismu. Jen s bláznovskou láskou. Jinak by nemohli dělat to, čím žijí.

A za tři měsíce pojedou na misie do jiné farnosti, sem přijdou na týden výměnou tamější kněží. Protože, jak hlásal kříž na sídlišti: „Láska je silnější než nenávisť.“

Bůh vám žehnej a všechny vás opatruj!